СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 182. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 17-го вересня 1946. No. 182. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, September 17, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ҐРІН ОСТЕРІГАЄ НІҐРІВ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ

Предсідник Американської Федерації Праці Вилйем Ґрін у своїй промові на конвенції Братства Послугачів у Спальних Возах у Шікагу, вийшов з осторогою перед затіями комуністів серед нігрів. Тому, що згадане Братство є складене й обіймає в подавляючій більшости нігрів, Ґрін звернув увагу конвенції на небезпеку для нігрів збоку комуністів. Ґрін твердить, що комуністи вживають нігрів як знаряддя ніби то для викликання революції, а надії комуністам байдужа доля й добробут нігрів. Це виявилося — казав Ґрін — при голосуванні в конгресі над законопроектами для поправки долі нігрів. Тоті комуністичні прихильники голосували за те, щоб ці законопроекти вбити, бо комуністам треба лише невдоволених нігрів, а не заспокоєних. „Комуністи обіцюють вам навіть місяць, щоб лише вжити вас як знаряддя для своїх революційних цілей" сказав Ґрін.

ПЕРЕГОВОРИ ДЛЯ НАЛАДНАННЯ МОРСЬКОГО СТРАЙКУ РОЗБИТІ.

Після заяви голови Краєвої Ради Стабілізації Платень, що він годиться на зрівнання платень морських юній, приналежних до Американської Федерації Праці з членами юній Конгресу Промислових Організацій (СІО)члени АФП заявили, що вертаються до праці. Зате продовжують страйк члени СІО за підвишку платні для себе. У такий спосіб дальше триває загальний страйк в американськім торговельнім мореплавстві. Власники кораблів пробували навязати переговори зі страйкарями, але переговори розбилися у неділю 15 вересня. Морська юнія на Сході заявляє, що мусить заждати з наладнанням страйку, доки не будуть наладнані відносини на Заході, а західні страйкарі твердять, що вони не можуть дійти до згоди в справі самої поведінки при переговорах. Страйк загострився до тієї міри, що юнія відкликала навіть звичайну сторожу на кораблях, а це виставляє кораблі на різні небезпеки.

СТРАЙК ВІЗНИКІВ МАЄ ВИГЛЯДИ НА НАЛАДНАННЯ.

Страйк візників вантажних авт у Ню Йорку має вигляди на наладнання тому, що ведуться дальше переговори між страйкарями і комісією наставленою Нюйорським посадником міста О'Двайером. Принято вже важніші точки нового контракту праці.

БУРЕВІЙ ЗАТОПИВ НОРВЕЗЬКИЙ ТЕНКЕР.

Від пятниці через суботу шалів буревій на морю при берегах Атлантійського океану, наробивши багато шкоди у прибережних містах. Крім цього серед буревію переломився на двоє норвезький тенкер, який віз нафту з островів Західної Індії до Бейону в Злучених Державах. Подорожні й залога корабля спустилися на море в ратункових лодках. Американська прибережна сторожа вирятувала досі 18 розбитків, а нема сліду із 22 інших. Здогадуються, що вони втопилися.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ РОБОТУ НА $4,000,000,000.

Американські міста, стейти й федеральний уряд приготовляють проєкти прилюдних робіт вартости чотири біліони долярів. Мають бути побудовані різні шляхи, водні прибудови для контролі вилвів, пристані, поштові будинки, шпиталі для ветеранів. Деякі проєкти будуть фінансовані з міських і стейтових фондів, а інші з федеральних або при помочи федеральних фондів. У великих містах валять тисячі старих домів, щоб розбудовувати нові модерні мешкання, а головно мешкання для ветеранів.

ЯЗВА РОЗВОДІВ ЗРОСТАЄ.

Федеральне статистичне бюро у Вашінґтоні оприлюднює цифри з заключені супруж і переведених розводів. У загальному обчисленні показується, що на три заключені супружества одно розбивається. У 1945 році переведено 502,000 розводів, тобто на 25% більше, ніж у попередньому році. Минулий рік зазначився теж великим числом нових супруж, одначе зріст числа супруж був менший відсотково ніж зріст числа розводів, бо лише на 11.4%. Усіх супруж заключено в минулому році 1,618,331.

З ПОЛЬЩІ ПЕРЕВЕЗЕНО ЦІЛУ СЕМІНАРІЮ ДЛЯ РАБІНІВ.

Між 1,500 подорожними, які приїхали до Сан Франсиско в суботу 14 вересня пароплавом Дженерал Мейгс з Китаю, прибуло теж 147 рабінів і студентів жидівської теольогії з Польщі. Їх прогнано з Польщі в 1939 році, коли вони перебували в семінарії з назвою Мірер Академії. Вони переїхали до Японії, а опісля до Шангаю. Прибуваючих польських рабінів привітав рабін Джейкоб Коген з Жидівського Громадянського Осередку у Спринг Велі, в стейті Ню Йорк, де буде наново відкрита Мірер Академія.

Непорозуміння щодо американської закордонної політики ще не вигладжені

Президент Труман оприлюднив у суботу на пресовій конференції у Вашингтоні заяву в справі промови, виголошеної секретарем торгівлі Волесом в четвер, 12. вересня, у Ню Йорку. Президент відчитав наперед приготовану заяву, в якій було сказане, що „нема зміни у досі назначеному напрямку в закордонній політиці нашого уряду', і що „не буде значної зміни в цій політиці" без попередної наради із секретарем стейту Бирнсом і провідниками конгресу. Президент теж сказав, що непорозуміння вийшло з цього, що він на пресовій конференції в четвер сказав, що він одобрює промову Волеса. Це треба було розуміти так, що він одобрює лише право Волеса говорити іменем уряду, одначе не одобрив самої промови.

Президент оприлюднив другу заяву щойно після того, як із змісту промови Волеса повстало замішання як в Америці так і заграницею. Головне негодування прийшло з Парижа, від американських делегатів на Мирову Конференцію, а це Коналія і Ванденберга. Вони твердили, що Злучені Держави можуть мати лише одну політику закордонну, а це таку, яку веде секретар стейту Джеймс Бирнс. Заклопотані теж були різні держави, які в своїй політиці орієнтуються на Злучені Держави, головно Англія. Урядовці із департаменту стейту у Вашингтоні оприлюднили, що промова Волеса не була наперед читана в департаменті стейту, отже вона не віддзеркалює поглядів цього департаменту.

Головні точки промови Волеса, проти яких звертається негодування, такі: 1. Волес твердив, що не можна бути неуступнивим супроти Росії, бо вона теж стане неуступчивою супроти Америки. 2. Америка повинна зрозуміти, що їй не треба вмішуватися в справи Східньої Европи так само, як Росії не треба вмішуватися в справи Латинської Америки, Західньої Европи або Злучених Держав. Волес сказав теж, що Балкан є ближчий до Росії ніж до Америки. 3. Волес остерігав, що нам не треба звязувати нашої політики з політикою Великої Британії і американська політика не повинна бути ані про-британійська ані проти-російська.

З Парижа наспіли вісти, що становище Бирнса значно утруднене після промови Волеса й тому Бирнс мусить самий ще вийти із заявою в справі американської закордонної політики.

ДАЛЬША АКЦІЯ В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬЦІВ.

За звідомленнями Йосифа Керелейзи, предсідника віча в Ню Бритен, Конн., яке відбулося в неділю, 15. вересня, при співучасти 500 людей, віче приняло резолюцію з домаганням до департаменту стейту, щоб українські скитальці були трактовані під своїм власним іменем і щоб у міжнародніх комісіях признати їх національне імя при розміщуванні в різних державах та щоб їх трактовано по демократичному, як вільних громадян. Головну промову виголосив д-р Волод. Ґалан з Филаделфії.

Героїчна боротьба українських повстанців

Американське радіо подало в неділю, дня 15. вересня, вістку зі закордонних джерел про героїчні бої українських повстанців проти червоних польських військ на південно-східному пограниччі Польщі. В повідомленні сказано, що в боях згинули понад 100 українських повстанців. Большевицьких втрат не подано.

ДАЛЬШІ ПРОВОКАТИВНІ ВИСТУПИ ЮГОСЛАВІЇ ПРОТИ АМЕРИКИ.

Протиамериканська кампанія югославської преси і радія посилюється з кожним днем. За безпосередню причину цих нападів береться Тріест, приявність американської флоти на Середземному морі та поведінку американських військових властей в Австрії і Німеччині. Югославський уряд звернувся з черговою нотою до американського, протестуючи проти „грубої і безвідповідальної поведінки" американських окупаційних властей у відношенні до заарештованих недавно шістьох югославських салдатів в Тріесті, які мали берегти транспорту допомоги УНРРА для Югославії, але які безправно і проти виразної заборони мали зброю. Заарештовані салдати були звільнені, що югославська преса промовчує.

СПРАВА СКИТАЛЬЦІВ В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ.

Економічна і Соціяльна Рада Обєднаних Держав продовжує заніматися справою скитальців та створенням для них нової міжнародної організації. З перебігу нарад виходить, що розвязка проблеми военних біженців дальше натрапляє на дуже поважні труднощі і не має багато виглядів на її швидке полагодження. Окремий відділ для скитальців при О.Д. звертався вже до 41 держав з пропозицією, щоби вони прийняли на постійне поселення скитальців. Відповідь наспіла тільки від 23 держав, але жадна з них не висловила беззастережного бажання прийняти скитальців і, за виїмком Бразилії, яка погодилася прийняти біля 200,000 скитальців, жадна інша країна не дала конкретної відповіді, хоча деякі і виявили умовну готовість допомогти розвязати цю проблему. Совєтська Росія, Україна і Югославія відмовляються теж давати будьякий фінансовий вклад в буджет Міжнародної Організації для Скитальців, бо — як заявив совєтський представник — „як можна сподіватися, що Совєтський Союз платитиме на поселення тих, що заангажовані, або можуть бути заангажовані в роботі проти Совєтського Союзу". Загальну кількість скитальців, які не хочуть, або не можуть вернутися до країн свого походження, обчислюється на пів міліона.

СПРАВА ГРЕЦІЇ В РАДІ БЕЗПЕКИ О.Д.

Рада Безпеки Обєднаних Держав від двох тижнів занімається справою совєтського обвинувачення проти Греції, але — як подано в американських коментарах — Мануїльському досі не пощастило ще нікого, за виїмком совєтського представника Ґромика, переконати, що його обвинувачення мають будьяку реальну базу. Передвиджені дальші дебати на цю тему, уже під проводом совєтського представника Ґромика, що перебрав предсідництво Ради після польського представника Оскара Лянґе.



УСІ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.—Страйк моряків на кораблях і лодках, який застановив увесь корабельний рух у пристані в Ню Йорку, причинився до труднощів з висіданням подорожних, які прибувають кораблями з Европи. Уряд наказав морякам военної фльоти помагати при висіданні подорожних з корабля Марін Тайгер. На образку видко деяких подорожних, як вони переїздять із своїми пакунками лодкою, що належить до военного корабля.

МОЛОТОВ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ТВОРЕННЯМ ПРОТИСОВЄТСЬКОГО БЛОКУ

На Мировій Конференції в Парижі, при обговорюванні нових можливостей розвязки справи Трієсту, совєтський міністер закордонних справ Вячеслав Молотов виголосив промову, в якій остерігав перед творенням протисовєтського блоку та грозив, що це може закінчитися новою війною. „Сьогодні ми спостерігаємо намагання творити новий блок, звернений проти миролюбних країн, з метою агресії" — говорив Молотов, додаючи, що „якщо це буде продовжуватися, то воно закінчиться так, як закінчилася Ліга Народів та попередня світова війна". Молотов виступив гостро проти намагань відступити від права „вета", що по його думці є бажанням створити англо-американський блок, який заступав би виключно власні інтереси та іґнорував інтереси інших „миролюбивих" країн. Цей виступ Молотова вважається відповіддю на промову Бирнса в Штутґарті та Волеса в Ню Йорку.

ПЕРЕД ВАЖЛИВИМИ ПОЛІТИЧНИМИ ЗМІНАМИ У ФРАНЦІЇ.

З Парижа повідомляють про можливості нових поважних внутрішньо-політичних змін у Франції. В Марсей виступив з промовою Рене Капітен, провідник нової політичної партії ген. де Ґоля, та заявив, що нова де-Голівська Унія в найближчих виборах поставить своїх кандидатів в усіх місцевостях. Довкруги цеї партії обєднуються зараз усі праві елементи, а сам ген. де Ґоль, який і без того має величезний авторітет в країні, здобуває знова щораз більші впливи проти комуністів і соціялістів. Проти промови Капітена виступив комуністичний провідник Жак Дюкльо, закидуючи де-голістам погрози громадянської війни, якщо їх пропозиції до нової конституції не будуть прийняті. Можливостям внутрішньо-політичних перемін у Франції з виразними познаками звороту на право віддається багато уваги та приписується більше значення.

ЗНАМЕННИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ В БРИТАНСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ.

В британській зоні Німеччини відбулися перші дистриктові вибори, які, не зважаючи на всі большевицькі намагання та пропаганду, дали абсолютну і досить несподівану перемогу правим партіям на чолі з християнськими демократами. Вислід виборів, згідно з першим обчисленням, такий: християнські демократи здобули 215,393 голосів; незалежні — 196,755; соціяльні демократи — 175,599; долішносаксонська партія — 80,019; вільні демократи — 47,314 і комуністи тільки 25,515 голосів. В багатьох місцевостях комуністи не матимуть ані одного представника. Вибори в інших зонах Німеччини, навіть в совєтській, вказують цілком виразно, що: 1. німці є невразливі на цілу большевицьку пропаґанду і виразно орієнтуються на західно демократичні режими та 2. від гітлерівського поганства наступила велика реакція і поворот до християнських ідей.

СПРАВА „ВЛІЗЛИВЦІВ" В АНГЛІЇ НАБИРАЄ ПОЛІТИЧНОГО ЗНАЧЕННЯ.

Справа т. зв. „влізливців" в Англії починає перетворюватися в поважну внутрішньо-політичну проблему. „Влізливці" продовжують свою акцію безправного і протизаконного занимання чужих житлових будинків, самовільно розташовуються в готелях і т. п. Поодинокі доми береже поліція та переведено вже перші арештування. Комуністична партія видала декларацію солідарности з акцією „влізливців" та зорганізувала демонстрацію проти нових зарядженъ уряду в цій справі. Боротьба уряду проти безпорядків починає перетворюватися в боротьбу проти комуністичної партії.

ТЕРОР В ПАЛЕСТИНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

З Єрусалиму повідомляють про дальшу терористичну акцію підпільної жидівської організації. Цим разом озброєні жидівські терористи заатакували станицю британської поліції недалеко від Тель Авів. Поліція відбила атаку та почала погоню за напасниками. В цілій країні британські власті ведуть дальшу акцію проти терористів.

НЕМА СПОКОЮ В ІНДІЇ.

Релігійний фанатизм та антагонізм між гіндусами й музулманами в Індії є причиною постійних заворушень та боїв між цими двома індійськими партіями. З цего користають всілякі інші місцеві злочинні елементи та ще збільшують безпорядки. Дня 14 вересня по вулицях Бомбаю вганяла таксівка з якої відкрито кулеметний вогонь на гіндуську товпу. 25 осіб було вбитих і ранених, а в місті повстала паніка. Протягом другого тижня гіндуско-музулманських непорозумінь вбито 257 осіб та поранено 781.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодиноке число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧИ СПРАВДІ „РОЗДІЛЕНИЙ ДІМ"

Передвиборча промова секретаря торговлі Генрія А. Волеса, виголошена після її одобрення президентом Труманом у Ню Йорку, в четвер 12 вересня, викликала змісця обильні коментарі провідних щоденників. До цеї промови треба підходити з двох точок зору: з партійної, бо її виголосив провідний член Демократичної Партії з метою обєднати партійців та здобути нездеклярованих партійно виборців для вибору кандидатів Демократичної Партії при осінних виборах. З другого боку Волес це член міністеріяльного кабінету і його виступ має теж своє загально-американське політичне значення.

З партійної точки погляду можна вважати цю промову за маневр, щоб прихилити на свою сторону всяких лібералів чи безпартійних людей. Фактом є, що віча, на якому промовляв Волес, було скликане до салі Медисон Сквер Ґарден Комітетом Політичної Акції, який веде політику великої робітничої організації, Конгресу Промислових Організацій (СІО). Цей Комітет від свого заложення є важним чинником у виловлюванні „лівих" виборців для кандидатів Демократичної Партії. Одначе у скликанні віча взяв участь теж Незалежний Громадянський Комітет Мистецтва, Наук і Професії, а ця організація звісна зі свого комуністичного наставлення. Автім, загально відомо, що і Комітет Політичної Акції має в своїм складі багато комуністичних прихильників. Власне така мішанина елементів: демократичних, ліберальних і большевицьких виявлялася вже вчасі промови Волеса. Щоби підобрати „американську лінію", Волес мусів в дечому скритикувати консерватизм Републиканців і їх прихильність до політики Великої Британії в справі Росії. Як лише Волес ужив якого слова, що гостріше осуджувало таку бриганську політику, його оплескували. Одначе, коли промовець згадав, що Росія не повинна супроти Америки вести агресивної політики й вживати комунізму як засобу заграничної політики, тоді Волесові сичали на салі на знак негодування. З партійної точки погляду можна вважати промову Волеса за пів-удачну і за пів-невдачну. Це Америці як цілости не шкодить.

Одначе виборча промова Волеса звертає на себе увагу ще тим, що вона своїм змістом заторкує в першу чергу закордонну політику Америки. З різних висловів важна заява в його промові така: „Коли ми будемо неуступчиві супроти Росії, тоді Росія буде неуступчива супроти нас". Саме цей вислів йде в розріз із політикою Злучених Держав, веденою секретарем стейту Джеймсом Бирнсом за одобренням президента Трумана і цілого його кабінету. Негайно після виголошення промови Волесом появилася критика провідних часописів із замітом, що вона є признакою двоїстости в американській закордонній політиці. Виринає питання: Чи у нас справді „дім роздвоєний проти себе"? — Відповідь на це запитання принесе найближча будучність.

Найвище право і початок безправства

„Сила без голови шаліє", каже народня приповідка. Порослн в силу деякі робітники вчасі війни, добившися великих платень. Крім цього вони привикли, що ними дорожили працедавці, щоб не втратити услуг робітника для продукції чи для комунікації. Нема сумніву, що багато людей можуть похвалитися значнішою готівкою в банку.

Усе те дає неодній людині притоку до завороту голови. А тому, що ця людина працює поруч інших подібних, то нема сумніву, що заворот голови може легко поширитися на його сусідів. Нераз без передумання справи приходить до ширшого заколоту. Між робітниками цей заколот виявляється часто страйком.

Може й пересадна оця картина, але треба її представити для ясного зрозуміння, про що йде справа. Отже не йде про право до страйку, а про надуживання права. Коли хто чується змученим роботою, вільно йому спочати без подання причин. Коли хто чується невдоволений відносинами серед праці, такими відносинами, що грозять його життю чи здоровлю, т а к о м у чоловікові прислугує право покинути роботу негайно і опісля старатися за усунення недогоди чи небезпеки. Одначе, коли хто має платню, яка не вистарчає на прожиток його родини, то це вже інша справа.

Прожиток нерівний прожиткові. Один вміє жити ощадно і з малої платні зложити сотки й тисячі до банку; другий має велику платню, а проте йому вона не вистарчає на втримання його самого, безогляду на родину. Про такі випадки чуємо щоденно. Отже, коли йде про платню, то тут требао добре призадуматися, чи покидати працю й виходити на страйк, чи може наперед переговорити справу з такими людьми, котрі розуміються на господарці, всеодно, на особистій господарці робітника, чи господарці підприємця, чи господарці цілої нації, або держави.

Іще над одною справою треба призадуматися, а саме, чи робітник через покинення роботи не пошкодить своїм товаришам і чи не позбавить їх прожитку або хоч нормального способу зарібкування?

Типовим прикладом такого випадку є страйк нюйорських шоферів вантажних авт. Сімміліонове місто мусить мати харчі. Їх з кораблів та з магазинів привозять „троками" і розвозять до тисячів крамниць, ресторанів, харчівень, шпиталів, сиротинців, домів для старців, манастирів, шкільних кафетерій, а хоч би і до приватних домів. Нагло візники вийшли на страйк. За кілька днів опорожніли крамниці і крамничних робітників позбавлено праці. Газетні підприємства не дістали паперу, газети виходять у малих розмірах, нема оголошень, нема довших новинок. Робітники, що працювали в офісах, де те все приготовлялося, не мають роботи. Друкарні працюють на половину. Кравецькі підприємства не дістали матерій, приходить застій. Замикають крамниці, робітні, харчівні.

Погляньте на різнородні підприємства, до котрих вантажні авта доставлювали матеріяли з цілого краю: будівельні, виробничі, консумційні і т. п. — все те стало не тому, що самі робітники вийшли на страйк, але тому, що робітників викинули з праці їхні співтовариші, що перестали довозити все, що до роботи було потрібне. Коротко: 25,000 візників домагаються підвишки платні, а внаслідок такого домагання сотки тисяч, а може й міліони інших робітнкиів втратили працю, втратили цілі, або хоч частинні заробітки; ціле громадянство терпить через брак продукції, і т. п. Чи підвишка платні для шоферів може н а д о л у ж и т и оті всі втрати?

Звичайно, такі страйкарі виграють саме тому, що публика тратить терпеливість і починає домагатися поладнання страйку. Мало хто хоче розглядати причину страйку, не допитується, яку платню мають шофери, які уступки роблять підприємці, бо це не головне. Головне, щоб троки почали працю й привернули нормальний стан.

Виходить, що в такому випадку справедливість немає місця. Проста конечність догодити страйкарям стає підставою наладнання страйку. Подібне може статися зо страйком морських юній, які стримали перевозовий рух з Америки до цілого світа. Тут теж входить у гру справа економічна, навіть не якась підвишка платень, а просто зрівнання платень з платнями моряків з інших, конкуренційнех юній.

Таке теж може статися, коли б так підприємці викинули робітників з праці, отже перевели так званий „локавт" і застановили великі підприємства, які потрібні до нормального життя цілого краю, народу, а може й великої частини всього світа.

Отже де є границя права людини, а де починається безправство? Право робітника до страйку мусить мати десь свою границю, так само, як право господаря до викидання робітника з праці, Інакше виконування найвищого права, прислугуючого одинці, обкроює права багато людей, а то й загалу, до нормальної праці, до життя і до змагання до щастя.

Большевицькі агенти в Америці

Якщо досі большевики мали будьякий успіх закордоном, то насамперед завдяки своїм агентам. Російський большевизм сам народився і виріс в підземеллях і свою підземну підривну роботу він продовжує теж після того, як сам вийшов на світло денне в Росії та в загарбаних країнах, відмежовуючись від світа „залізною куртиною". До Советського Союзу ніхто і ніщо не пролізе, чого большевики самі собі не бажають, або не вважають за відповідне і корисне пропустити. Ніхто і ніщо не видістанеться легальною дорогою теж і зі Советського Союзу, якщо большевики його самі з відповідним дорученням не висилають. Дотеперішня практика виказує, що все, що досі большевики закордон висилали, це була виключно контрабанда або злочинних большевицьких „ідей", або таких же агентів. При цьому в поодиноких країнах творяться ще окремі допомічні експозитури під покришкою дипломатичних місій, що для всіх відоме і очевидне, у формі місцевих комуністичних організацій та головно під маскою всіляких комітетів і організацій для т. зв. „культурного звязку" зі Советським Союзом, що ще не всі, або не точно знають. Ці „культурні" організації і звязки відіграли рішаючу роль в загарбанні большевиками Балтійських та деяких південно-европейських країн. Інше діло, що після виконання завдання, большевики ліквідують теж і насамперед своїх агентів, щоб позбутися свідків своєї підривної роботи, або, якщо йде про закордонних агентів, позбутися найбільш запеклих ворогів, в яких вони перемінюються, побачивши большевицьку дійсність на власні очі. Це було, наприклад, в Західній Україні, де большевики насамперед кріваво розправились з членами КПЗУ (Комуністична Партія Західної України, яка за польських часів була власне большевицькою пятою колоною).

Зараз зі зрозумілих причин большевики найбільше заворушились під цим оглядом у відношенні до американського континенту, при чому окрему увагу віддається українцям, як найкращим знавцям большевизму ітим самим їх найзапеклішим ворогам.

Про роботу большевицьких агентів у Канаді і Злучених Державах знаємо вже багато з усяких урядових повідомлень та судових процесів. У відношенні до українців закордоном большевики застосовують подвійну тактику: боротьби проти них з одного боку, а перетягування їх на свою сторону з другого. В одному і в другому випадку Кремль користується своїми агентами та найбільш огидними засобами, а одне і друге має ту саму мету: знищення українців. Класичним прикладом, якими методами користуються большевики в боротьбі проти українців, може послужити окричана поїздка сталінських агентів під назвою „української культурної делегації".

Данайський дарунок.

Колись в старині данайці не могли здобути Трої силою і залишили її „подарунок", який призвів, що з Трої не залишився камень на камені. Чого не можна було зробити силою, зроблено хитрістю. Подібні данайські подарунки розсилають зараз большевики по цілому світі, прислали його теж американським українцям у формі т. зв. „культурної делегації".

Українці відомі в цілому світі зі своїх сентиментів до культури, а насамперед до своєї пісні. З українця здирай шкіру і заспівай йому при цьому „Марусі", він готов усміхатись і все простити. Большевики це дуже добре знають і, наприклад, в 1939 році, безпосередньо перед наїздом на Західну Україну, здовж Збруча зі советського боку цілими вечорами тільки що й можна було почути українську пісню. З українською піснею на устах міг би увійти в українську громаду найбільший її ворог і українці не тільки що не ставили б спротиву, але ще й готові хлібом-сіллю привітати. На свідомості цеї української слабості у великій мірі базується большевицька політика в Україні та насамперед у відношенні до українців закордоном. „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине" — писав Шевченко, але якщо цю нашу пісню використає ворог проти українського народу, а народ своечасно не отямиться, то готов загинути він сам. Отруту можна подати дитині і з молоком матері, а Трою зруйновано теж „невинним" подарунком.

Від деякого часу серед українців на американському континенті перебуває большевицький данайський дарунок і власне в найбільше небезпечній формі української пісні. Так звана „українська культурна" делегація, а на ділі пятьох большевицьких агентів, все рівно: добровільних чи примусових, відбула свою поїздку по українських громадах в Канаді і зараз приїзджає до Злучених Держав. По Канаді водили їх ісцеві большевицькі пятиколонники і пята колона збирається зараз вітати їх і в Злучених Державах.

Дотеперішня практика цеї делегації большевицьких агентів між українцями в Канаді переконує, що самі агенти вивязуються цілком добре з одержаного з Кремля доручення. Щоб здобути собі довіря і податливий ґрунт для своїх брехливих тверджень про Советський Союз та для закривання і виправдування большевицьких злочинів в Україні, вони час-до-часу навіть прокидаються „невиразними", сказавши якого двозначника чи даючи виминаючі відповіді. А при цьому — українська пісня. Так і видно, що все обдумане в Кремлі в найменших детайлях, згори передвиджено всілякі можливі тільки запитання і згори встановлено відповіді. Українською піснею притягається жертви, щоб впустити їм в душу трійливе жало. „Кремль пробує здобути росіян в Канаді" — подала вістку про цю делегацію американська пресова агенція, додаючи: „культурна поїздка відбувається під протекторатом Українського Товариства для культурного звязку з закордоном, офіціяльним російськи організмом, подібним до передвоєнного Ауслядс Дойчесферайн" (Союз Німців Закордоном, відома націстська пята колона). З цього теж ясно виходить, що дальшою ціллю цеї висланої Кремлем „культурної делегації" є притягати українців піснею на большвеицькі збіговища і компромітувати їх в очах канадського та американського урядів.

В Україні большевики масово винищують український народ, Україна спливає кровю під чоботом жорстокого большевицького ката, розжареним залізом випалюється все, що тільки має звязок з українством, а рівночасно закордон висилається агентів, які мали б збирати оплески для тих большевицьких злочинів.

Делегація большевицьких агентів приїхала до Злучених Держав. Буде обїздити поодинокі міста та співаючи українських пісень, плюватиме на український прапор, називати наших братів і сестер злочинцями та славити Сталіна. В кого є пошана до самого себе, хто не хоче компромітувати себе в очах наших демократичних властей та хто не погоджується зі злочинною політикою большевицьких катів в Украиїі і в цілому світі, той повинен здалека оминати цю большешвицьку телегацію. Їх не послала Україна, а тільки її червоний московський кат і хай їх тут теж такі самі червоні пятиколонники вітають.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

46)

На ділі почування генералів без війська не аж надто видавалися обом приємними. Тільки з тим ховалися. Воєнному командантові опинитися без діла й влади — це те саме, колиб заборонити розпоряджувати власним газдівством доброму господареві. Йому здаватиметься, що все зроблено не так, як належиться. Він бодай здаля буде приглядатися роботі, встряватиме у дрібниці, сваритиметься з новими р о з п о р я д ч иками, яким те встрявання недоконче також приємне! Оба змушені ждати при дивізії розпорядку вищих начальників про свою долю. Генералів звичайно зачисляли в резерв при штабах фронтів, рідше військових округ. Безділля оба не любили, а тут обом відобрано команду і наче забуто про них! Виходу покищо не знаходили. Не їхатиж обом у штаб армії праці домагатися. Рішили пару днів переждати, може надійде відповідний наказ і для них. Як що їх забуто, то чейже не навмисне! Паволоцькому справді приходили до голови думки їхати у Київ. Там чейже найшлася б для нього відповідна праця, а ні, то її для себе створивби!... Шкодила дисциплінованість!... Адже самовільний відїзд з фронту — це звичайна дезерція! Користь від нього самого Києву невелика буде! Необхідно ждати на місці. Може прийде час, що він поїде до Києва на чолі гусарської бригади, з нею перейде на службу Україні!

З ласки Дехтяренка, у землянці Паволоцького, генерали переобідали. Вірний Степан Іванович по обіді приніс вістку, що уланська бригада Тимчасовому урядові таки присягнула. На старорежимну гусарську бригаду викликано піхотну дивізію. Революційна піхота відотне бригаді всяку сполуку зо світом, примусить до послуху голодом! Вістку передав у полки втаємничений телефоніст зо штабу дивізії. Справа прибирала грізні форми. Замислилися генерали до чого воно дійде, чим закінчиться? Довго роздумувати не довелося. Від полків прийшли відпоручники запросити генералів на мітінг.

XIII.

Пішли на недалеке місце невдалої ранішньої присяги. Ніхто мітінгу не скликав, ніхто не піднявся його переводити. Збилося на невеликому полі соток вісімнадцять вояцтва й молодших старшин, увень сливе склад бригади. Не зявилися монархісти. Оточені старшинами полковники Дессіно й Дараган вояцтву щось виясняли. Перед генералами натовп шанобливо розступався, звільняв дорогу до середини. З натовпу полетіли прихильні окрики:

— Ось, наші вищі команданти!

— Що вони порадять, так і діятимемо!

— Геть з німецькими охранниками!

— Яким правом відобрно команду людям, що пробули з нами всю війну?

— Найдеш тепер право, аякже! Ніби революція, воля народові, а жандармів нам за команданів насилають! Такого й за Миколи не бувало!

Ромейко й Паволоцький дісталися до полковників. Розмови й оклики втихли.

— Гусари?... Зачим ви нас покликали? — голосно запитав перший.

— Поради хочемо, панове генерали! Хочемо знати, на чому стоїмо? — відозвалося пара голосів.

— Не можемо вам радити, ні наказувати! Не маємо права! Ні генерал Паволоцький, ні я не є більше вашими начальниками! Що діяти, — питайте начальників нових!...

— Своїми командантами ми їх не визнаємо! — обізвався з натовпу хтось невідомий, по голосі — хан Ериванський.

— Визнаєте чи ні, а підлягати їх наказам обовязані в порядку дисципліни!

— Де ті команданти швендалися, коли ми в боях кривавилися? — впав запит.

— Наших батьків гнобили в ті часи, самодержавя боронили!... Тепер у великі революціонери пошилися! — відповідав хтось насмішливо.

— Тихо там! — прикрикнув Ромейко. — А що ви маєте проти полковників Дессіно й Дарагана?

— Проти них нічогісінько! Добрі, дбайливі за вояцтво команданти! Тільки вони нехай вияснять з ким вони? З нами, чи проти нас?

— Ні з вами, ні проти вас! — крикнув Дессіно. — Ми за військовим ладом, за дисципліною! В зубах та дисципліна вже навязла! — кричали з натовпу невдоволені. — Дисціпліна і дисципліна!... Пора вже воякові вільною людиною чутися!...

— Царство свободи настало!... А ви — дисціпліна!

— А й справді! Царя нема! Кривдити ніхто нікого не буде. Всяке зло зникне саме собою! До чого ця війна? Чи не пора її вже закінчити? — підтакували з усіх боків.

— Щож, виходить по вашому, не треба війни, так і війська непотрібно? — крикнув Дараган.

— Певно! — відповіло в один голос здесяток вояків.

— Значить, перекуємо кріси й шаблі на лемеші до плугів? Військо завелика стаття розходу! Чи не так? — кинув іронічний запит Ромейко.

— А вжеж, що так!... — потвердили з натовпу.

— Ми не проти війська, — озивалися знов інші. — Тільки чому ми мусимо служити в російській армії, раз держава складається з десятків народностей? Настала воля для всіх, так чомуж кожному народові не боронити самого себе? Чому полякам, латишам, полоненим чехам навіть, дозволено творити свої полки, а українцям, білорусам, татарам, кавказським народам не вільно? Хочемо творити своє військо!

(Дальше буде).

Атомова енергія як творча сила

Науковці із комісії Бернарда Баруха оприлюднюють вістку, що вже найшли підставу до використання атомової енергії для конструктивних цілей. Вони навіть обраховують, кільки буде коштувати будова заводу для видобуття атомової сили для промислових цілей. Опираючися на видатках, які пороблено на збудування заводу для виробу атомової бомби в Ганфорді, у стейті Вашингтон, науковці приходять до висновку, що визволення атомової сили для мирних цілей буде коштувати лише пяту частину цих коштів. Це само в собі було б заохочуюче до дальших змагань в цьому напрямку, коли б навіть ця пята частина коштів не була ще завелика в порівнанні з видатками на добуття вугілля, електричної сили або газу для таких самих промислових цілей. Отже в цьому лежить і недостача цього проєкту. Та недостача вирівнюється вигладами на хосен в іншому напрямі. Передбачується, що атомову енергію можна буде вмістити в якомусь приладі і перенести її, як от переноситься газ у баньках на відлюдні простори. Там така „стандаризована" атомова одиниця може заступити силу водну, електричну чи силу газу і при її помочі можна оживити пустелі, дебри, холодні підбігунові околиці й інші досі незамешкалі землі. Якраз ці околиці тому досі не притягають людей, що там не можна довезти вугілля, газу чи допровадити води для промислових цілей. Отже, коли атомову силу можна буде перевозити в такі околиці, то вона там дасть підставу до розбудови життя для міліонів людей.

Представмо собі хоч би лише американську пустиню в Тексасі, Арізоні, Ню Мексику та Каліфорнії, перемінену на житла для людей при помочі атомової енергії; кільки то людей помандрувало б туди із східніх стейтів, щоб там постійно осісти. А кільки знову людей, які не люблять холодних околиць, теж пустилось би там жити!

Для самої Америки це не мало б великого значіння, бо в Америці ще повно місця для життя не лише теперішніх, але й будучих поколінь. Зате кільки міліонів людей з інших континентів могли б приїхати в Америку на поселення і американська влада не клала б для них великих обмежень, бо не боялась би перенаселення. Значить, одним таким винахдом Америка щасливила б міліони людей, які хочуть жити на свободі при творчій праці.

Не бракує теж інших можливостей використання атомової сили. Саме північні підбігунові околиці можна зробити можливими для мешкання людини, огріваючи їх, а можливо, і оживлюючи при помочі атомової сили. Тоді, напр. Росія не мусіла б гнати міліони людей на загибіль у підбігунові околиці, а люди йшли б самі туди добровільно на поселення і розбудовували б своє життя. Це причинилось би, можливо, до злагіднення отої строгости, з якою Совети женуть туди людей, щоб використувати природні багатства північної тундри для вжитку совєтської держави.

Виринає питання, чи це причинилось би до злагіднення або до цілковитого виключення війни?

На підставі дотеперішнього досвіду з війнами можна сказати, що так. Звичайно кажеться, що одною з головних причин воєн є посягання по матеріяльні багатства якоїсь країни. Таким типовим багатим краєм, за яким посягають саме тепер напр. французи, є долина ріки Саар, що до війни належала до Німеччини. Загально звісне теж, що саме Україну поневолюють сусіди задля її природних багатств. Отже, з хвилиною, коли атомова сила заступить вугілля, водну силу, електрику, газ, щезне одна з важних причин до наїздів на сусідні країни. Коли атомова енергія заступить нафту, тоді зміцця впадає ворожнеча за посідання нафтових піль в Ірані, Іраку, Сирії і т. д.

Дальшою причиною воєн був розмірно малий страх перед смертю у війні в давнину. Та коли винайдено стрільний порох, винайдено гармати, й інші смертоносні машини, війна стала чимраз рідшою, бо зростав страх перед війною. Коли атомова бомба стала загрозою цивілізації, то ми самі є свідками, як на Паризькій Мировій Конференції або в Раді Безпеки Обєднаних Держав делегати ведуть сварки, але не побренькують більше шаблями. Видко, що делегати бояться вже смерти не лише для своїх людей, але й для себе самих. Отже, чим страшніша зброя і більший страх, тим швидше можна буде говорити про усунення війни як способу вирішування міжнародніх спорів.

Із цього виходить, що атомова сила може на оба боки причинитися до виключення війни: з одного боку приспішити можливість використання землі на поселення надвишки населення, з другого боку бути для людей пострахом караючої руки за свідоме викликування війни. Йде ще лише про те, щоб найти спосіб міжнародної контролі над цим, в якому напрямку вживати атомову силу. А до цього вже треба розуму й доброї волі кожного, кому доля людства лежить на серці чи на умі.

ЛИШЕ НЕБО ДАХОМ У ЦЕРКВІ.—У лондонських церквах відбуваються богослуження вчасі обідньої перерви, щоб при цій нагоді зібрати фонди для направи збомбардованих церков. На образку видко, як священик говорить проповідь у церкві св. Гілеса.

З приватного життя двох президентів

Кореспондент агенції Юнайтед Прес, Меримен Смит, який був звітником подій в Білім Домі для своєї агенції, написав книжку п. заг.: „Дякую Вам, Пане Президенте". У ній він згадує різні моменти з життя й діяльности президента Рузвелта й президента Трумана. Замітне його порівнання обох президентів. „Президент Труман це типовий американець... А в Рузвелта не було нічого типового".

Про Трумана пише Смит таке: Він устає вчасно кожного ранку. Не курить, пе дуже мало і то хіба тоді, коли чується змучений. Звичайно пе „гайбол", (горівку з содовою водою) перед обідом, а часом ще одну ввечір. Любить грати „покера" в карти, а чується винним, коли виграє. Він любить ходити швидко. Так само любить поспішні потяги, а ще більше швидкі літаки. Він не смілий в товаристві жінок, зате чується свобідним при мужчинах. Він легко зєднує собі приятелів, але не любить виставности Білого Дому. Він отверто щирий і не вміє вдавати. Ще до полудня він приймає на відвідини яких 20 людей (а Рузвелт приймав пересічно шість). Головною недостачею Трумана, з точки погляду Смита, як кореспондента, є це, що говорить зашвидко, бо він не може всього записати з розмови президента.

У протиставленні, Рузвелт ішов на спочинок пізно, звичайно курив багато, а пив тільки саме, що Труман. Рузвелт не любив грати в карти. Йому більше припадали до вподоби повільні залізничі потяги і він любив сидіти коло вікна з мапою та пригадувати собі події з історії околиці, через яку переїздив. Часто говорив про жнива й врожай. Любив вибране товариство і ніколи не чув себе приналежним до пересічного загалу. „Рузвелт був за нарід, а Гері Труман походить з народу" — пише Смит.

Про події в Білім Домі пише Смит, що не всі вони надаються до оприлюднення. Вчасі війни кореспонденти дуже добре відчували, чого не треба подавати до прилюдного відома. Тоді теж не вільно було писати, яку рибу зловив президент, коли проводив час на ловлі риб. Так само не вільно було писати, яку фільму оглядав президент. Смит дуже негодує на звіт з конференції з Ялти. Тоді американські кореспонденти були допущені до Касаблянки, на західнім побережжі Африки, а самий президент з найближчими дорадниками поїхали до Ялти на Кримі. Щойно після конференції передано кореспондентам готовий звіт з конференції до пересилання до їхніх газет, а водночас такий звіт появився як комунікат з Білого Дому у Вашингтоні.

Смит описує деякі подробиці із побуту Рузвелта в літнім Білім Домі („Шангрі-Ля") в горах у Мериленд, згадує про сховок для президентів перед повітряними нападами і про переглядання приявних у церкві тайною поліцією, заки до неї зайде президент. Спеціяльно згадує ще, що поза плечами Рузвелта був приміщений огрівач, коли він серед негоди являвся з промовою вчасі кампаній.

Окремо ще згадує Смит про побут Чорчила в Білім Домі і про його поведінку.

ЖАРТИ

Готові до помочи.

Джан: „Я чув на радіо, що наші вчителі з „гайскул" виходять на страйк".

Джов: „Чудово; А ми оба, як і всі інші учні, будемо пікетчиками".

Uncle Sam Says

How big are you in deciding the future of America? What power is there in your Savings Bonds investments to help yourself? Your Uncle Sam does not have to be a quiz genius to furnish the answers to these questions. You are as big as 140,000,000 Americans put together. You are actually a giant. United States Savings Bonds have the strength to build a better future for yourself and your America.

U. S. Treasury Department

Англійська преса про Україну

(Українська Інформативна Служба, Лондон).

(Від 1. липня до 15. липня.)

„Сандей Скул Кроніка" (27. 6. доносить, що Екуменічна Комісія для справ біженців, секція світового конгресу церков, який щойно відбувся в Женеві, поробила заходи, щоб поліпшити харчування біженців в таборах Німеччини, а також забезпечити їх в убрання і ліки. Розподіл цих річей, а також грошей, зібраних в різних країнах, буде переводитися через УНРРА. Користати мають 10 міліонів німецьких біженців, а також і інших національностей. Досвідчені священики мають бути послані для заспокоєння духових потреб таборян в їх рідній мові, спеціяльно балтів і словян.

„Манчестер Гардіен" (5. 7.) містить лист до редакції д-ра Яка Каски, естонського біженця з Любека, з протестом проти обвинувачення в германофільстві тих біженців, які не бажають вертатися в свої країни, що під російською окупацією. Правдива причина їх небажання вернутися — це терористичний російський режим в тих країнах.

„Британія енд Ів" (липень) подає довшу статтю про біженців в Німеччині, які мешкають поза таборами, „займаються бадитизмом". Згадує автор і українських повстанців, які „роблять неможливим життя полякам" на галицько-чеській границі. Стаття написана з большевицької точки погляду, автор не завдав собі труду виясняти причини, чому деякі біженці мешкають поза таборами і чому українські повстанці, на українській Лемківщині „не дають жити" на їх землях чужим кольоністам.

„Глезґов Геральд" (2. 7.) доносить, що ген. Морган має зарядити новий перегляд біженців в таборах. Поміч УНРРА має бути виключена для „воєнних злочинців і колаборантів", та що на ту поміч можуть числити лише особи, що залишили своє місце осідку в наслідок війни. В британській змузі перебуває тепер ще 370,000 осіб, що покинули своє місце осідку, серед них до 230,000 польських підданих і до 90,000 балтів.

„Патріот" (4. 7.) подає звіт Спеціяльного Комітету для збігців і обездомлених осіб, поданий до Соціяльної і Економічної Ради УНО. Після 2-ої світової війни в Европі, Близькім Сході і в Півн. Африці опинилося 1,675,000 збігців, менше як після 1-ої війни і російської революції, коли таких біженців було понад 2,000,000. Тоді на проблему дивилися з гуманітарної точки погляду (Нансенівський Комітет), тепер — більше з політичної. Має повстати „Інтернаціональна організація в справі біженців", що підлягала би УНО, але не була б організацією УНО. Перша ціль нової організації мала би бути репатріяція збігців, друга **добровільна** допомога тим, що не бажають вертатися. Це, а також пропонований склад Організації, не віщують — на думку часопису — великого успіху цьому проєктові, коли б його прийнято. Виключені від всякої допомоги мають бути „воєнні злочинці" і „квіслінги", також біженці німецької національности. Часопис осуджує таку постанову, бо міліони німців проти їх волі є видалені з Австрії, Чехії і нової Польщі. Натомісць жиди, хоч і не біженці, а мешканці Німеччини, мають отримувати всяку поміч. Застереження англійської делегації, що такі жиди не можуть претендувати на назву біженців, було відкинуто. Крім Бразилії, ні одна країна не висловила бажання прийняти біженців до себе.

„Стрітгам Нюс" (5. 7.) в статті „Росія і світовий запас хліба" пише м. і., що на зборах консервативної групи в Стрітгамі **сер Давід Бобіртсон** заявив: „Ми знаємо, що Росія забрала собі головні шпіхлірі Европи. Вона має Україну і Східу Німеччину, яка звичайно засилала харчами решту Німеччини, включаючи Рурський басейн, і ми бачимо, як залізна занавіса запала перед нами. Хлібні шпіхлірі мають служити лише російській смузі, а бідна стара Англія має виживляти Індію, себе саму і ще інші країни. Можемо себе потішити, що наша жертва є справедлива, але ми бажали б, щоб подібну жертву поробили і наші союзники. Тим часом ми знаємо, що Росія цього не робить і сумніваємося від Америки, яка на—40% більше випродукувала збіжжя, аніж перед війною."

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ОЛІЄН, Н. Й.

З ювилею для скитальців.

Субота 7. вересня ц. р. остається довго в спомині для п-ва Д. Базевих. Того дня з нагоди їх 25-літнього подружого життя приятелі влаштували для них милу несподіванку, якою п-во Базеві були заскочені в своїй хаті, тим більше, що між непрошеними гостями, побачили своїх приятелів аж з Йонґставн, Огайо, іменно п-во Павловських.

Після смачної перекуски забрав слово наш гість п. Павловський, пригадуючи, що в Европі голодують наші брати і нашим обовязком є помочи їм чим змога. Присутний між гостями вояк І. Непорадний додав ще від себе, що він сам бачив наших скитальців босих і обдертих та взивав щоб їх ратувати. У висліді переведено збірку на допомогу скитальцям, яка принесла $47. Зложили: Дмитро і Юлія Базів $10; по $5: І. Павловський, І. Базів, О. Луцишин; по $2: С. Бандура, С. Газіцький, Гр. Непорадний, І. Скробач, І. Непорадний, Г. Підскальний; по $1: П. Пилипів, Катерина Непорадна, І. Адамів, Н. Кліщ, Розалія Мельник, М. Луцишин, І. Кліщ, І. Кружинський, Н. Н., Анна Мотель. Зібрані гроші вислано до центрального Допомогового Комітету у Філядельфії.

Г. Підскальний.

БОСТОН, МАСС.

З весільної забави для скитальців.

Мабуть нема кращої ідеї, як при всяких нагодах і забавах памятати за своїх рідних, котрі на чужині скитаються в тяжкому положенню і надіються від нас американських українців помочі моральної й матеріяльної. Бостонський місцевий Допомоговий Комітет, що існує при церковній громаді, по можности виконує це християнське діло при всяких нагодах, не оминаючи і весільної забави.

Дня 1. вересня відбулося в українській православній церкві вінчання укр. ветерана Йосипа Роговського з Ольгою Івашко, дочкою щирих громадян Антона і Марії Івашко. Весільна гостина відбувалася в Українськім Народнім Домі в Маттапен, Масс. На головному столі перед молодятами, пишався наш старо-краєвий коровай, перевязаний жовто-блакитними лентами. Після дарування молодят і роздачі весільного короваю, промовив о. парох до присутних гостей і попросив головного урядника У. Н. Союза, гром. Миколу Давискибу, щоби він промовив до гостей в справі збірки для скитальців. Бесідник в короткій та зворушливій промові представив важке життя українських скитальців на чужині й попросив гостей, щоб зложили по своїй можности жертви. Переведенням збірки занималися: Степан Яріш з Данилом Бортником і Ґриґорій Петрейко з Йосипом Берделицьким. Жертви зложили: Йосип Панас з Милвіл, Н. Дж. $10, а по $5: молодята Йосип і Ольга Роговські, Антін і Марія Івашко, Алберт Мусяловський; по $2: І. і Юлія Сабо, Ґригорій Музика, Степан Бойко; по $1: о. С. А. Касків, М. Давискиба, С. Яріш, Д. Бортник, П. Мороз, І. Масний, Г. Костецький, М. Мельник, П. Гриценко, С. Попович, Г. Петрейко, Й. Берделицький, С. Кучер, А. Піняк, І. Купчик, Й. Чагарин, І. Френчко, Р. Зінковський, С. Медвідь, І. Чагарин, М. Кучер, В. Бойко, П. Френчко, Й. Масний, П. Попович, М. Берестецька, М. Савчук, А. Берделицька, Ф. Бойчко, К. Косован, Й. Онуляк, Ів. Зінко, Ол. Шафранська, Дж. Шровдер, Г. Піліпос, Д. С. Мозес і В. Янкіюш. Решта дрібними. — Разом зібрано $76.45. Ці гроші вислав нижче підписаний чеком до З. У. А. Д. Комітету в Філядельфії, Па. Сердешна подяка жертводавцям і всім громадянам, що памятають за українських скитальців!

о. В. А. Касків,
голова місцевого Допомогового Комітету.



ПОСОЛ.—Гюм Вронг, у віці 51 літ, товариш підсекретаря закордонних відносин у таві, в Канаді, призначений амбасадором Канади до Злучених Держав. О

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ВІСІМ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

3177. Фурда Анни від Остапів Михайла.

3178. Владика Степана, Андрія, Михайла і Василя, Вантроба Марії від Комітету на скитальщині.

3179. Набожна (Мудра) Анни, Мудра Марії і Василя з с. Заставе, Тернопіль, від Мудрий Йосифа.

3180. Джус Теодора з с. Чернихівці, Збараж, Заяць Петра й Павла з с. Струсів, Теребовля, від Бутковський Петра.

3181 Сорока Кузьми з с. Ридомиль, Кремянець, від Сорока Миколи з с. Загіря, Зборів.

3182. Василів Михайла від Василів Івана з с. Угринів Сер.

3183. Орищук Степана з с. Рукомиша, Бучач, від Пристаєцький Йосифа.

3184. Винник Максима і Григорія, Кравець Юлії з с. Катиніщина, Чортків, від Сеньків Романа.

3185. До кревних і знайомих з с. Володша, Березів, від Мадей Марії.

3186. До рідних і знайомих з с. Глідно, Березів, від Лібович Семена.

3187. Ключинська Матрони від Широкий Михайла з с. Руднік, Підгайці.

3189. Підлужний Бориса, Нагінський з с. Ромни, Сульськ, від Жура Бориса.

3190. Гера Анастазії, Возьник Степана з с. Ляцьке, Добромиль, від Швець Євгена, Бойко Катерини і Лонгина, Боґійчук Омеляна зі Львова.

До односельчан з Задвіря, від Бойко Євгена.

3191. До рідних і знайомих від Абросілов Степанії.

3192. Ковальський Степана з с. Підкамінь, Броди, від Ковальський Михайла.

3193. Шостак Михайла з с. Сабашівка, Радехів, Сало Семена з с. Вілька Суш., Радехів, (правдоподібно в Канаді) від Стефанюк Стефанії.

3194. Рибак Данила з с. Натущин, Рогатин, від Рибак Георгія.

3195. Інж. архітект Лев Кулинич, літ 32, зі Львова і його жінка Наталія (Кочержук) з с. Лецівка, просять о виставлення афідевіту на приїзд до Америки.

3196. Марінос Теклі з с. Топорів, Радехів, від Кмет Василя.

3197. Борсук Марії і Анастазії з с. Собятин, Ярослав, від Борсук Юрія.

Гойка Матвія, Ґалан Гриця з с. Цітула, Ярослав, від Ткач Марії.

3198. Щимерис (Крівсин) Марії і Івана від Щимерис (Риджак) Анастазії.

3199. Бахурський Степана і Марії з с. Кречкова, Перемишля, від Біла (Гречаник) Марії.

3202. Черковський Михайла з с. Сасів, Золочів, від Черковський Володимира.

3203. Ґафюк (Ґаба) з с. Кути, Золочів, від Ґаба Ярослава.

3204. Дзоба Марії з с. Пониква, Броди, від Щудлюк Мирона.

3205. Гітрен Джана з с. Серафинці, Городенка, від Курганевич Василя (Густий).

3206. Нарожняк Анни (Парадоска) від Кирницький Романа з с. Шумляни (Підгайці).

3207. Хіжак Михайла і родини з с. Заставське, Городок Ягайлонський, від Хіжак Григорія.

3208. Бордун Олекси, Гудій Івана з с. Яблінки Ниж. від Куприч Олекси.

Ковальчик Віктора від Ковальчик Федора.

Андрушків (Гимон) з с. Корчин, Стрий, від Андрушків Костя.

3209. Литвин Степана з с. Юськовичі, Золочів, від Литвин Кіндрата.

3210. Кісіль Данила від Рудий Івана з с. Путятинці, Рогатин.

3211. Олійник Ірини і Осипа з с. Стебника, Дрогобич, від (імя подамо на запит).

3212. Черниховський Гриця з с. Руда Брідська, Броди, від Лесюк Олекси.

3214. Хруник Михайла і Ілька з с. Ляшок, Ярослав, від Хруник Михайла.

3215. Галянт Евгена і Менавер Сруля з Винник від Врецьона Корнеля.

3216. Іванісік з с. Лукове, Сянік, від Іванісік Ольги і Павліш Ілії.

3217. Петришак Федя і Семена, Драбяк Петра, Карляк Івана з с. Повroutник, Новий Санч, Шкварок Захара з села Ястребік від Гладик Марії.

3218. До кревних і знайомих з с. Свобода, Ярослав, від Знальзьона Катерини.

3219. Луківський Михайла, Мисак Михайла і Павла з с. Грушка Мала, Камінка Струмилова, від Луківський Андрія з с. Грульці Малі.

3220. Галицький Михайла від Ненадкевич Віри з Волині.

3221. Пащековський Івана і Анни з с. Васючин, Рогатин, від Пришляк Юлії і Івана.

3223. Гандера Степан (по фаху фризієр) з Севлюша, Карпатська Україна, просить краянів прислати йому афідевіт.

3224. Замоздра Григорія Єфтеєвич з Донбасу від Коваленкова Марії.

3225. Закалюк Степана з с. Камянка, Скалат, від Рудяк Агафії.

3226. Ольшанівський Станислава, Івана і Ізи з Галича від Яницька Надії (Павлюк).

3227. Щенсни Станислава від Сеґер Степана.

3228. Сорока Миколи з с. Стрільбичі, Самбір, від Сенчишак Миколи.

3229. Жук Анни, Гац Осипа, Миколи, Марії і Софії від Гац Евстахія.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Трикварта льні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 21. вересня, в год. 7:30 ввечір, в гали У. Д. Г. Клюбу, 31-14 — 30. Евеня. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів і членкиць явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Вже ввійшла в життянова поліса для дітей так зв. Едукейшен поліса, а для старших так зв. Добл індемніти. Просимо не забувати приєднувати якнайбільше нових членів. — За уряд: М. Ґалан, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома всім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 22. вересня в годині 1. пополудні в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти на означений час. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 22. вересня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і членкиць прийти, бо буде справа балю, справа збірки жертв на допомогу українським скитальцям і укр. сиротам. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. До Шікаґо приїхав знову орґанізатор У. Н. Союзу п. Т. Білецький, тож прошу прийняти його щиро та вписувати свої діти в члени У. Н. Союзу. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 22. вересня, в год. 5:30, в гали парохіяльній. Просимо членів і членкиць явитись на ці збори точно на час, бо маємо обговорити деякі справи. Взиваємо тих членів, що не платять на час, щоби старались заплатити. — Уряд.

ЗМІНА АДРЕСИ

МОЯ НОВА АДРЕСА:
N. MAKSYMOWICH
1784 West Avenue,
Corner 18th Street,
Miami Beach 39, Fla.
Phone: 5-7786.

ПОШУКУЮТЬ

КОПАК ЙОСИФ
з Тернополя пошукує своїх знайомих
(ВІВЧАР) ВІВЧАРОВСЬКОГО ВОЛОДИМИРА, ІВАНА та МИХАЙЛА,
всі з Тернополя. Вони в Америці ще від 1912 року. Прошу зголоситися по адресу до:

Mr. JOHN POLUHA,
946 Hoe Ave., Bronx 59, N. Y.

ВАСИЛЬ ДЖУЛА шукає своїх стрийків в Америці **МИКОЛУ І ІВАНА ДЖУЛА**, а також стрийкову дочку **ОЛЯНУ**. Всі зо села Дверник, повіт Лісько. Просить зголоситись на адресу:

BASILE DZULA
Ferme de Maisonneuve
par Mouroux (S. et. M.)
France.

ПОШУКУВАННЯ

СКИТАЛЬЦІ ПОШУКУЮТЬ ЗА РІДНИМИ.

БОГДАН ДІВИК пошукує **ЕМІЛІЇ І ІРИНИ БАРБЕР**, живуть в околиці Клівленду. В році 1938 приїздили на вакації до родини в селі **Володж над Сяном.** Прошу написати листа на адресу:

BOGDAN DIWYK,
Kaserne Lager No. 20
(D. P. Team. Cas. 335)
Judenburg, Austria.

ДМИТРО ЛОБУР пошукує своїх стриїв: **ВАСИЛЯ, ПЕТРА І МИКОЛУ ЛОБУРА** з села Вільшаниця, повіт Товмач. Прошу написати до мене листа на адресу:

DMYTRO LOBUR, T. U. P.
Passegiata del Gianicolo 7.
Roma, (129), Italy

ВОЛОДИМИР ЦИБУШНИК, село Вавринець к. Теребовлі, шукає кревних в Америці. Адреса:

WOLODIMIR CYBOUSZNYK
K. O. 5. Rosenheimer Str. 46-A
Munich, Germany

ТАРЗАН, ч. 1449. Укрита зброя.

WITH CAT-LIKE AGILITY, THE APE-MAN DUCKED THE SAVAGE BLOW

SEIZING BANTU AROUND THE MIDDLE—

TARZAN FLUNG HIM VIOLENTLY TO THE GROUND. THE CLUB FLEW FROM BANTU'S FINGERS!

AS TARZAN'S HAND CLOSED ON THE CLUB, THE BERSERK BANTU DREW A LONG KNIFE AND LEAPED AT HIM

Із котячою гнучкістю малпочоловік зігнувся перед диким ударом...

і вхопивши Банту впів

Тарзан кинув ним сильно об землю. Тоді костур випав з рук Банту.

Коли рука Тарзана вхопила за костур, оголомшений Банту витягнув довгий ніж і кинувся на нього.